

EPISTOLA
S. I V D AE
CATHOLICA.

SYRIACE,	ITALICE.
EBRAICE,	HISPANICE.
GRÆCE,	GALLICE.
LATINE,	ANGLICE.
GERMANICE,	DANICE.
BOHEMICE,	POLONICE.

Ex

Dispositione & Adornatione

ELIAE HVTTERI
GERMANI

ΙΟΥΔΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
καθολική

2

 ου̅ης ιη̅σο̅υ̅ χ̅ρ̅ι̅σ̅τ̅ο̅υ̅ δ̅υ̅-
 λ̅θ̅. ἀδ̅ελ̅φ̅ο̅ς̅ ἡ̅ ι̅α̅κώ-
 β̅ου̅, τοῖς ἐν̅ θ̅ε̅ῳ̅ πα̅τρ̅ι̅ ἡ̅-
 γ̅ι̅α̅ζ̅μ̅ε̅ν̅ι̅ς, κ̅ι̅ ι̅η̅σο̅υ̅ χ̅ρ̅ι̅-
 σ̅τ̅ο̅υ̅ π̅ι̅π̅τ̅η̅σ̅η̅μ̅ε̅ν̅ι̅ς, κ̅λ̅η̅ρ̅ι̅ς.

IVDE serviteur de Iesus Christ,
& frere de laques, aux appeles, qui sont
sanctifiés en Dieu le Pere, & conser-
vés par Iesus Christ :

2. Ἐλεος ὑμῶν ἐς ἰερώνη-καὶ ἀγά-
πη πληθυνθείη.

Misericorde, & paix, & dilection
vous soit multipliee.

3. Ἀγαπήτε, πῶς αὐτοὺς ἀγαπᾷτε
αὐτοὺς ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν ὡς τῇ
καρδίᾳ τοῦ κυρίου, ἀνάγκη ἔχον-
τες ἀγαπᾶσαι αὐτούς, ὥστε καὶ
ἐκείνοι νὰ ἀγαποῦν ὑμᾶς ὡς
τὸν κύριον.

Bien-aimés, comme ainsi soit que je m'étudie totalement de vous éclairer du salut commun, il m'a été nécessaire de vous écrire, pour vous exhorter à soutenir le combat pour la foy, laquelle a été une fois baillée aux saints.

4. Παρεσιδύσαν γάρ τινες ἄνθρωποι· οἱ πάλαι περὶ ἡχογραμμοῦ ἐς τὰ πρὸ τοῦ ῥήματος, πλὴν τῶ θεοῦ ἡμῶν χάριτι μεμπτηθέντες εἰς ἀσέληξαν, καὶ τὸ μόνον δεωσέτωσαν θεὸν καὶ κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ἀληθινόν.

Car quelques uns se sont gliffés les-
quels pieça au parauant estoient enrol-
lés à vne telle damnation, gens sans pie-
té, changeans la grace de nostre Dieu en
desolation, & renouans le seul domi-
nateur Iesus Christ, nostre Dieu & Sei-
gneur.

I V D Æ.

CAP. I.

I V D A S Iesu Christi servus, frater autem Iacobi: his qui sunt in Deo Patre dilectis, & Christo Iesu conservatis & vocatis.

I V D A S servant of Iesus Christ / and brother of Iames / to them which are called and sanctified of God: Father / and reserved to Iesus Christ.

1. **M**ilericordia vobis, & pax & charitas adimpleatur.

Mercy unto you / and peace and love the multiplied.

3. **C**harissimi, omnem sollicitudinem faciens scribendi vobis de communi vestra salute, necesse habui scribere vobis, deprecans supercertari semel tradita sanctis fidei.

Beloved / when I have all diligence to write unto you of the common salvation / it was needfull for mee to write unto you / to exhort you / that ye should be earnestly contend for the maintenance of the faith / which was once given unto the Saints.

4. **S**ubintroierunt enim quidam homines, qui olim praescripti sunt in hoc iudicium, impii, Dei nostri gratiam transferentes in luxuriam, & solum Dominatorem, & Dominum nostrum Iesum Christum negantes.

For there are certaine men crept in which were before of olde ordeined to this condemnation: ungodly men they are which turne the grace of our God into wantonnes / and denie God the only Lord / and our Lord Iesus Christ.

S. Judas.

Das I. Capitel.

I V D A S ein Knecht Iesu Christi / aber ein Bruder Iacobi. Den Verurtheilten / die da geheiligt sind in Gott dem Vater / vnd behalten in Iesu Christo.

I V D A S Ihesu Christi Dienere / Men Iacobi Bruder. Deſſelbe ſom ere heiligedei Gud Vader / oc beuaredei Christo Ihesu.

2. **G**ott gebe euch vill Barmherzigkeit vnd Friede vnd Liebe.

Gud giſſue eder megen Barmhertigheſed oc Fred oc karligheſed.

3. **I**r Lieben / nach dem ich fürhätte euch zu schreiben von vnser aller Heil / hielt ichs für nötig / euch mit Schrifften zu ermahnen / daß jr ob dem glauben kempffet / der einmal den Heiligen fürgegeben ist.

I Erſtelige / Effter leg haſſde i ſinde at ſeriffue eder ell om allie vore Saligheſed / da ſyntis mit ny religi vere / at formane eder mer ſeriffuelfe / at i ſkulde ſtride offuer Troen / ſom er engong giſſuende Heilige.

4. **D**enn es sind etliche Menschen neben eingeschlichen / von denen vorzeiten geschrieben ist / zu solcher straffe / die sind Gottlose / vnd ziehen die gnade vnseres Gottes auff mutwillen / vnd verläugnen Gott / vnd vnsern **H E R R** Iesum Christ / den einigen Herrscher.

Ehi der hoſſhaſſue nogle Menſche indvort ſig / om huſſe der ſeriffuſe er i den fremfarne tid / til ſaadan ſtraff / Fordi de ere vngudelige / oc brage vor Guds Naade paa ſortredeligheſed / oc neere Gud / oc vor **H E R R** Iesum Christum / den eniſte Regentere.

S. Judas.

Kapitola I.

I V D A S Gezu Kryluow Gluzebniſ / Broder Iakubow / em te ſij gſau w Bohu Dicu miſſim / a kſetij gſau zachowani a powolani od Geſiſſe Kryſta.

I V D A S Gezu Iezusow Kryſtusow / a brat Iakubow / wezwam nym kſorzy od Boha Dycia ſa powolani / y od Iezusa Kryſtusa zachowani.

2. **M**ilofredſtwij wam a Pokog / a kſta bud naplnena.

Milofredzije y pokoy / y miſtoſ / wſchſia wam tozmuozje.

3. **N**aymleſſij / wſſecku pſti mage o to abych wam pſat / o obecnim waſſem ſpaſenij / bylo potkebiſ abych wam pſat / proſewas / abyſſie ſtatecni bo / powali o Wſtru / kſeraz geſi gednaudana Swatym.

Namleſſij / gdyſ wſſalaka pſle neſe cſywieſ / abym wam pſat o ſpolcejnym zbawieniu / muſſalen wam pſſat / abych was napominal / iſbyſſie bo rowali o wiare kſora razieſt podana ſwacym.

4. **N**ebt gſau weſſti mezy was nſyach / i dſe neſſiechennij / kſetij gſau dawno giſ pſedzwaz denije Bozſimu Gaudu / kſetij miſoſi Boha naſſeſho pſe naſſeſij i ſmiſſhou: a ne toſſi ſo ſamſho **P A N A** weſſeſch wſe iſ / ale y **P A N A** naſſeſho Gezu Kryſta zapſiſragſij.

Abowiem wſradſſiſie neſſetore y ludzie niepoboſni / dawno iſ pſedzym ſpſant na iſo porpſeſne / kſorzy Boha naſſego iſſe obſracala na wſtreczno toſſoſi / y Boha kſorzy ſam iſſe **P A N E M** / y **P A N A** naſſego Iezu Kryſta pſeja.

א

וְכָבֵד אֱנִי לְמַעַן
לְכוּן דְּתַדְעוּן אֲנִי הָרָא
יְכוּן לְהָרָא דְּמִרְכָּא (אֱלֹהִים)
(יֵשׁוּעַ) פֶּרֶק לְעַמְמָא
מִמֶּנְהוּ דְּמִדְּרִי
דְּהָא מְהִימִינוּ אֲנִי :

*Et si voglia ridurmi a memoria, per
che una volta voi haveste saputo quello
che il Signore (Dio Iesus) habbendo sal-
vato il popolo dal Egitto fece, per poter
quello che non credettero.*

וְלִמְלָאכָא הָא לֵא
לְשׁוֹלֵטָא דְּבִשְׁחָוִין אֱלֵא
שְׁבָקוּ בִּיתְהוֹן לְדִינָא
דִּינוּמָא רַבָּא בְּבִית אֲסִירָא
לְעַמְּסֵי אֲתִינְטִין :

*E gli Angeli che non conservarono il
lor principato, ma lasciarono il lor proprio
habitatione, gli ha con eterno legame refer-
bati sotto l'oscurità al giudicio di quel
gran giorno.*

אֲדִינְיָ אֶף סֻדּוֹם
וְעִמּוֹרָה וּפְדִינְתָא
דְּמִרְבִּין לְחִין בְּהָא
טִיפָא מִנֵּן וּדְמִינוּ
וְהָכֵן בְּתֵר פֶּסְקָא אֲחֵרִינָא
לְתַחֲנִיתָא וְאֵת לְהוֹן דִּינָא
דְּנִינָא לְעַלְמָא :

*Si come Sodoma & Gomora, e la città
che eran loro circonscritte, le quali haue-
vano in final modo che esse fornicate, &
erano ite dietro ad altra carne furan pro-
poste in esempio, soffrendo pena di fuoco
eterno.*

הַכְּנִי אֶף הַנִּין נִימִין
שְׁבָקוּ מִדְּחִמִּין לְמִדְּמִין
בְּכִסְרָא דִּין מִחִטּוּשִׁין
לְשׁוֹלֵטָא טְלִמִּין וּמִגְדִּין
לְתִישְׁבְּחָתָא :

*Similmente ancor questi, addormiti,
contaminano la lor carne, e disprezzano
la Signoria, e dicono male de la dignità.*

וּבְרִיכָא דִּישָׁא מִלְּאכָא
פֶּד דְּרֵשׁ הָיָא עִם סֻטְנָא
וְעָוִי עַל פְּנֵיהָ דְּמִישָׁא
לֹא אֲמִירָה לְמִתִּי דִּינָא
דְּנִינְתָא אֱלֵא אֲמִירָה נִינְרָא
בְּהִימָרָא :

*Nondimeno Michael Arcangelo, quan-
do contendendo col demonio, disputava
del corpo di Moyses, non le attreuiò a vsar de maldi-
ctione contra el, antes le dixo, El Sennor te repre-
henda.*

א

וְהַפְצֵתִי לְהוֹדִיר אֶתְכֶם פִּי-
יְדֵיכֶם פַּעַם אֶחָת אֶת-וְחַת
כִּי-יְהוֹה (אֱלֹהִים יֵשׁוּעַ) בְּחוֹשִׁיעִי
אֶת-עַמִּי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁנִיחַ
אֲבִר אֶתְכֶם אֲשֶׁר לֹא הֵאֱמִינוּ :

*Quiero hos pues amonestar que alguna vez
sueys sabido esto, que el Sennor (Dios Iesus) au-
iendo salvado al pueblo de Egipto, despues de-
à los destruyó no creyan.*

וְאֶת-הַמְּלָאכִים אֲשֶׁר לֹא
נִצְרוּ אֶת-מִשְׁתָּחָם כִּי-אֵם עֹזְבוּ
אֶת-בֵּיתָם לְמִשְׁפַּט יוֹם גְּדוֹל
בְּאֶסְרֵי עוֹלָם תַּחַת הָאֵפֶל נִצְרָם :

*Y que à los angeles que no guardaron su ori-
gen, mas dexaron su habitacion, los ha referuado
debaxo de obscuridad en prisiones eternas hasta
el juyzio de aquel gran dia.*

וְכִי-סֻדּוֹם וְעִמּוֹרָה וְהָעִירִים
אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֶיהֶן בְּמִוְחָם וְנִי
וְהוֹנִי וְהָלְכוּ אַחֲרֵי בִשָׁר אַחֵר
הוֹשְׁבוּ לְאוֹת וּמִשָּׁל וּמִשְׁפַּט
וְדִרְאוֹן אֵשׁ עוֹלָם נִשְׂאִים :

*Como Sodoma y Gomorra, y las ciudades
comarcanas, las quales de la misma manera que
ellos auian fornicatedo, y auian seguido desen-
frenadamente la carne estranna, fueron pue-
stas por exemplo, auiendo recebido el juyzio del
fuego eterno:*

וּבְמִי כֹן הָאֵלֹה בְּבִלְכִים
וְנִי שׁוֹכְבִים אֶת-הַבִּשָּׁר
מִטְמָאִים אֶת-הַמִּשְׁחָה מִנִּי-אִים
וְאֶת-כְּבוֹדִים מְקַלְלִים :

*Y semejantemente tambien estos engana-
dos en su enno, en luzian su carne, y meno spreci-
an la potestad, y vituperan las potestades superio-
res.*

וּמִיכָאֵל רָאָשׁ הַמְּלָאכִים כְּאֲשֶׁר
הָיָה לוֹ רִיב וִיחֻזְכָּה עִם הַשָּׁטָן
עַל-גִּוִּית מִשָּׁה לֹא מִלֵּא לְכוּ
לְחִיבָצוֹ בְּמִשְׁפַּט הַקֶּלֶל כִּי-אֵם
אֲמִיר יֵצֵר יְהוֹה בְּרַח הַשָּׁטָן :

*Pues quando el Archagel Michael conten-
dia con el diablo, disputando sobre el cuerpo de
Moyses, no le attreuiò a vsar de juyzio de maldi-
cion contra el, antes le dixo, El Sennor te repre-
henda.*

א

5. Ἰπποκρίτης ὁ υἱὸς βαλσαμῆ.
ἐδόξας ὑμᾶς ἀπαρτῆσαι, ὅτι ὁ κύ-
ριος (ὁ θεὸς, ἰησοῦς) λαὸν ἐκ
γῆς αἰγυπτίου σώσας, τὸ δέσποιν
τοῦς μὴ πιστεύουσιν ἀπώλυσεν.

*Or ie vous veül ramentenir ces
choses veü qu'une fois vous savez cela.
sçavoir, que le Seigneur (Dieu Iesus)
ayant delivré du pais d'Egypte le peu-
ple, puis apres destruit ceux qui n'au-
oyent point creü.*

6. Ἀγγέλους τι τοὺς μὴ τηρήσαν-
τας τὴν αὐτῶν ἀρχήν, ἀλλὰ δια-
λίποντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς
κρίσιν μεγάλῃς ἡμέρας, διςμοῖς
αἰῶνας ὑπὸ ζόφῳ τιθήνται.

*Et a referuè sous obscurité en lieux
eternels iulqu'au iugement de la gran-
de journee, les Anges qui n'ont point
gardé leur origine, ains ont délaisé
leur propre domicile.*

7. Ὡς σόδομα, καὶ γόμορρα, καὶ
αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ομοῖον τέ-
λους τρέπον ἐκπεριδούσαντες, καὶ ἀ-
πὸ τῆς οὐρίας ἐπὶ τῶν σαρκῶς ἐτίσαντες,
παρακλήσαντες θεῖα, πρὸς αἰῶνιου
δίκης ὑποχέοντες.

*Comme Sodome & Gomorre, &
les villes circonvoisines, le queües ayans
paillardé en pareille maniere que ceux
là, & s'estans debordées apres autre
chair, ont esté propoüees pour exemple,
ayans receü iugement de feu eternel.*

8. Ὅμοιως γὰρ καὶ οἱ ἐνυπνια-
ζόμενοι, σάρκα μὲν μαίνεσθαι, κυ-
ρίως δὲ ἀγνοεῖν, δοξάζει βλασ-
φημοῦσι.

*Et ceux-ci neantmoins semblable-
ment estans endormis, d'une part so-
uillent leur chair, & d'aillours mespri-
sent la seigneurie, & blasment les di-
gnités.*

9. Ὁ δὲ μεγάλος ἀρχάγγελος,
ὅτι τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος
διελήσθη περὶ τῆς μαρτύρας σώμα-
τος. ὅτι ἐπὶ λῆσιν κρίσιν ἐπέτυχ-
κέν βλασφημίας· ἀλλ' ἐτίει, ἰ-
πποκρίτης αἰνεῖται.

*Toutefois Michel l'Archange, quid
il debatoit disputant avec le diable tou-
chant le corps de Moysse, n'osa lester
sentence de malediction, ains il dit seu-
lement. Le Seigneur te redargüe.*

CAP. I.

5. Commonere autem vos volo, scientes semel omnia, quoniam (*Dominus Deus*) Iesus, populū de terra Aegypti salvans, secundo eos qui non crediderunt, perdidit.

I will therefore put you in remembrance / forasmuch as ye once knewe this: howe that the Lorde (and God Iesus) after that he had delivered the people out of Egypt / destroyed them after ward which beleevd not.

6. Angelos vero qui non servaverunt suum principatum, sed dereliquerunt suū domicilium, in iudicium magni diei, vinculis æternis sub caligine reservavit.

The Angels also which kept not their first estate / but left their owne habitation: he hath reserved in everlasting chains under darkness unto the iudgement: of the great day.

7. Sicut Sodoma & Gomorrha, & finitimæ civitates simili modo ex fornicatæ, & abeuntes post carnem alteram, factæ sunt exemplum, ignis æterni pœnam sustinentes.

As Sodoma and Gomorrha & the cities about them / which in like manner as they did / committed / & followed strange flesh: are set forth for an example: and suffer the vengeance of eternall fire.

8. Similiter & hi carnem quidem maculant, dominationem autem spernunt, maiestatem autem blasphemant.

Like wise now withstanding these dreamers also defile the flesh and despise government: and speake euill of them that are in authority.

9. Cū Michaël Archangelus, cum diabolo disputans altercatur de Moyſi corpore: non est ausus iudicium inferre blasphemie, sed dixit, Imperet tibi Dominus.

Yet Michaël the Archangel when he ſtoode against the devill / and disputed about the bodie of Moyses: durst not blame him with euill speaking / but sayd: The Lord rebute thee.

S. Judas.

Das I. Capitel.

5. Ich wil euch aber erinnern / daß ihr wiſſet auff einmal diß / das der HERR (vnd Gott Iesus) da er dem Volck auß Egypten half / zum andren mal (vmbbrachte /) die da nit glauben beten.

Ieg vill oe paamindeeder / act stulle der en gona vide A-HERREN (or God Ihesus) der hand half volcke aff Egypten / Da forderstuende hand anden gong / dem som icetode.

6. Auch die Engel / die ire Fürsten thumb nicht behielten / sonder verliesen ire Behausung / hat er behalten zum Gerichte deß grossen tages / mit ewigen banden im Finsterniß.

De ſaa Engelen / som icke behulde deris Jæstebøme / men forlode deris bolig / dem beuarede hand al den store dagis Dom / mit ewige baand i Mørckhed.

7. Wie auch Sodoma vnd Gomorra / vnd die vmblygende Städte / die gleicher weise / wie diſe außgehuret haben / vnd nach einem andern fleisch gegangen ſind / zum Exempel geſetzt ſind / vnd leiden deß ewigen Feuers pein.

Iige som oesaa Sodoma oc Gomorra oc de omlyggende Stæder / der haſue vdhore / i lige maade som diſſe / oc ginge effter et ander Rod / ere sette til i Exempel / oc lide den ewige Aldis pine.

8. Deſſelbigen gleichen ſind auch diſe Träumer / die das Fleiſch beſtecken / die Herrſchaften aber verachten / vnd die Majestät in läſtern.

Dilligeſt ere oc diſſe de Drømere / som beſmitte Roder / oc foracte Hæredøme / oc forbande Mæleſtæten.

9. Michael aber der Erengel / da er mit dem Teuffel zankete / vnd mit ihm redet über dem Leichnam Moſe / dorſte er das Urtheil der läſterung nicht fällen / ſondern ſprach: Der HERR ſtraffe dich.

Men Michael den offuer Engel / der hand tilfuedt i mee Diæffuelen / oc taledemer hannem / om Moſe legeme / da torde hand icke ſtende beſpættelſens Dom / men hand ſagde: HERREN ſtraffe dig.

S. Iudith.

Kapitola I.

5. Protoſ chept wås napomenauti / ſtetij znate gebnau wſſet ywecy / ſe Pán (a Báh) Geliſſ wnywobodw lid ſinij z Jemé Egipſké / potom pal ty ſtetij nawſtill / zatratil:

Prøtythm chept wås napomenauti / gdrjdo raz w ecie / iſi Pán (y Bog Ieſus) wybawioſſy lud i Egipſu / záſie ty porracil ſtorzy nie wierzyl.

6. Angelo pal ſtetij nezachowall ſwého knižetſtwij / ale opuſtill pſtjbnec ſwuog / oddal ge Gaudu welikého dne / ſwázaw ge wétnij mſi tétjz / pod mrákotange ſchowal.

A Anoly ſtorzy nie zachowall ſpocjarku ſwého owſtem c puſcili mſiſtánce ſwo / ná ſad wielk. es go onego dnia wiſiaſtami w. ecj. a ni pod ciemnoſcia zachowal.

7. Anako Sodoma a Gomorrha / y ſokolnij Wſtſta / tal talé ſmitnſſe a oſſſedſſe pſtje giném / vſiněna gſau pſtjſt kladem wétného ohně / a mauſu trpjce:

Jáko Sodoma y Gomorrhá / y thym pſyſtlegle mſtſta / tymje ſpocobam tálo y on / mſecyſtobci popelnſtwſy / y dſawſy ſie zá cudym čáſem / pſzeložent ſa ná pſyſtſlad / ogn á wſtupſtſego ſa rſáſie čierptac.

8. Tattjz tyto / tſlo ſwé zá gſtſe maſi / ale Panſtwijm pohrdagi / a welchnoſti ſe rſauſhagi.

A wſdy táſje y čt o ſpál / čialeč plugáwſa á w erchroſč w gſe / dſáſa / y pſzeloženſtwa bluzſta.

9. Koſſj Michal Archangel wadſſſe ſ Dſábſem / hádage ſe s nim o tſlo Wopſiſſſowo / ne ſmſl ho hanſti rſauhawſmſt ſlowſ: ale tſſl: Pſimiuwſj tobt Báh:

Mc Michal Archánſol gdy ſe z dyabſem wádzil / ſwázaw ſie o čáſlo Moſeſowe / nie ſmſal naň pomoci zlozeczſtwa / ale tſſl: Mſiechſe Bog tſarje.

N

10. הנו דין מנדיבין מא
הלל ידעין ומנדיבין
פונדיון ארץ חיותא לא
בידעתא מסתכלין בהנו
מחזקלין:

Ma costoro dicono mal de le cose che non conoscono, e in tutto quella che naturalmente conoscono, come animali irrazionali, e si corrompono.

11. וי להון מטור יהלכו
בארמא דקאון ובטענתא
אגרוי הבלעם אתאשדו
ובטקובלא דקורח אכדו:

Quasi a loro, perche sono entrati nel via di Cain, e sono traboccanti nel l'errore de la mercede de Balaam, e sono periti ne la contraddittione di Core.

12. הנו איתיהון בקובלכון
טולשגא פד עבדו להון
קובלא רצין לבשחון הלא
החלתא עננא הלא מי
דמו דחא מתקיעין
אלגא דאבונא דלג
עבדו פארמ דעין מיתא
מתקעין:

Questi son machibes e Guffri entrati cono, che banchettano insieme pacendoci loro si si fanno a timore alcuno: nuvole senza acqua, portate attorno da i venti: arbori marchiti, senza frutto, doli e morti, e radicati.

13. גללא דימא דשגשא
להון דוחא דמרתחין
לבהתא דנפשחון כוכבא
דסעין דמתגשר להון עמ
עמטנא דחשוכא לעלם:

Onde furasse da mare, che sfumano le lor proprie Serpente, si elle erranti, e equals e referbata l'oscurita de la tenebre in eterno.

14. אנתבי דיועל הליו
שבקיא מו אדם חנוך פד
אמר דהא אתא מדוני
פברו קדישון:

Di questi gia profetizzo amor Enoch, che fu il settimo doppo Adam, dicendo, Ecco, el Signor e venuto co i suoi Sancti a moghara.

N

10. והמה אתאשד לא יודעים
מקללים ואשד טבעית בבהמות
בעירות מבינים באלה גשחתיים:

Mas estos maldizen las cosas que no conocen: y las cosas que naturalmente conocen, se corrompen en ellas como bestias brutas.

11. ונאוי להם ביבדדך קור
הלט ובחוצה ופחיות בלעם
בשכר גשפכו במים בתלונת
קרח אכדו:

Ay de ellos: porque han seguido el camino de Cain, y han venido a parar en el error del premio de Balaam, y perecieron en la contradiccion de Core.

12. המה הוים במרחיקים
מומים אכלי להם בלתי ידעת
יהוה רועי נפשותם עננים בלי
מים המתאבכים ברוחות האלה
עשן עצי דאבון בלי פרי
פעמים מלים געקרים:

Estos son manchas en vuestros combires, que vanquerean juntamente, apacentandose a si mismos sin temor alguno: nuves sin agua, las quales son llevadas de acá para allá de los vientos: arboles marchitos como en Oronno, sin fructo, dos vezes muertos y desarraygados.

13. בללי הם הולך וסוער
ממבאים את בשת נפשם כוכבי
לכת לאשד גצר אפל חשך
צלמות לעולם:

Fieras ondas de la mar, que espuman sus mismas abominaciones: estrellas erraticas, a los quales es reseruada eternamente la obscuridad de las tinieblas.

14. זינבא על האלה חנוך
השביעי מאדם לאמר הנה בא
יהוה אלהים ברבבותיו כל
קדושים עמו:

Delos quales tambien profetizo Enoch, que fue el septimo despues de Adam, diciendo, Heaqui el Sennor es venido con sus sanctos millares.

A.

10. Οὐ γὰρ ἔστι μὴδὲ οὐκ εἰδασθὶ, βλασφημοῦσιν ὅτι τῇ φυσικῶς αἰσ τὰ ἀλογα (ὡς αἰσθησις), ἐν ταῖς φθίρεσιν.

Mais ceux-ci maldisent de tout ce que ils n'entendent point, & se corrompent en tout ce qu'ils cognoissent naturellement comme les bestes brutes.

11. Οὐ αὖ ἀνδρες, ὅτι τῇ ὁδῷ καὶ ἐπερδύουσιν, καὶ τῇ πλάνῃ τῇ βαλααμ μισθὸν ἐζηχύνουσιν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τῇ αὐτῶν ἀπώλοντο.

Malheur sur eux: car ils ont suivi le train de Cain, & se sont desbordés en ferreur au loyer de balaam, & sont peris selon la contradiction de Core.

12. Οὐ γὰρ εἰσιν ἐν τῇ ἀγάπῃς ὁ μὴν ἀπλάδες, συνδωχούμην οὐ μὴν, ἀφ' ὧς αὐτοὺς περιμένοντες νεφίλαι ἀνδροί, ὑπὸ ἀνέμων ὁρμαζόμεναι, δένδρα φθινοκίμα, ἀκαρπυ, δις ἀποθανόντα, ἐνεκζωγμένα.

Ceux-ci sont des tiches en vos temps de charité, en banquetant avec vous, se repaissant eux-mêmes sans crainte: nuves sans eau, emportées des vents çà & là: arbres dont le fruit se pourrit, & sans fruit, deux fois morts & desracinés:

13. Κύματα ἀγρία θαλάσσης, ἐπερδύουσι πρὸς αὐτῶν αἰχμῶναι, ἀστρες πλανήται, οἷς ὁ ζῶν τῇ σκέτους οἷς τοῖς αἰώνας πτηρεται.

Vagues impetueuses de la mer, eschauffant leurs vilénies: estoilles errantes, auxquels est reseruee l'obscurité des tenebres eternellement.

14. Προεφῆσατο ἡ καὶ πρὸς τοὺς ἑβραῖους ὁ ἀδάμ ἐν ἡμέρᾳ, λέγων, ἰδοὺ ἡλθε κύριος ἐν μυριάσιν αἰμάτων αὐτοῦ.

Dequels aussi Enoch a prophetisé, septieme homme apres adam, disant, voici, le Seigneur est venu avec ses saints, qui sont par millions.

CAP. I.

10. Hi autem quæcunque quidem ignorant, blasphemant: quæcunque autem naturaliter, tanquam muta animalia, norunt, in his corrumuntur.

But these speake evill of those things which they knowe not: and what fouer things they knowe naturally / as beasts which are without reason in these things / they corrupt them selves.

11. Væ illis, qui in via Cain abierunt, & errore Balaam, mercede effusi sunt, & in contradictione Core perierunt.

Who be unto them: for they have followed the way of Cain: and are cast away by the deceit of Balaams wages: and perish in the gaine saying of Core.

12. Hi sunt in epulis suis maculae, convivantes sine timore, lemetipfos pascentes, nubes sine aqua quæ à ventis circumferuntur, arbores autumnales, infructuosæ, bis mortuæ, eradicatæ.

These are spotted in their feastes of charitie when they feast with you without all feare: feeding them selves: clouds they are without water: carped about of winds: corrupt trees: and without fruit: twice dead: and planted by the roots.

13. Fluctus feri maris, despumantes suas confusiones, sydera errantia: quibus procella tenebrarum servata est in æternum.

They are the raging waves of the sea: vomiting out their own confusion: they are wandering stars: to whom is reserved the blacknesse of darkness for ever.

14. Prophetavit autem de his septimus ab Adam, Enoch, dicens, Ecce venit Dominus in sanctis millibus suis.

And Enoch also the seventh from Adam: prophesied of such saying: Beholde, the Lord cometh with thousands of his Saints.

S. Judas.

Das I. Capitel.

10. Discaber lastern / da sienichts von wissen. Was sie aber natürlich erkennen / darinnen verderben sie / wie die unvernünftigen Thier.

De disse bespaatte / der som de videnred aff / Men huad som de kende naturlige / der vdi forderffuis de / it ge som vforumnstige Diur.

11. Weh ihnen / denn sie gehen den weg Cain / vnd fallen in den irrthumb des Balaams / vmb genieß willen / vnd kommen vmb in der auffruhr Kore.

De dem / chi de gaa i Cairns vey / oc falbet Balaams vildfarelse / fornyere styld / oc edelggis i Kore op: or.

12. Dese Unfläter brassen von ewigem Allmosen ehn schew / weiden sich selbst / sie sind Wolcken ohn Wasser / von dem Winde umbgetrieben / kale unfruchtbare Bäume / zwey mal erstorben / vnd außgewurckelt.

Disse Broadzere braste mbluelige aff edere Allmisse / oc fode dem self / Deere styer vden vand / som omdriffuis aff varet / Dore / wfructsomelige Trae / tho gonge bode / oc opruere mer roed.

13. Wilde Wellen des Meers / die ihre eigen schande außschäumen / irige Sterne / welchen behalten ist das tunkel der Finsternis in ewigkeit.

Hassens vilde belger / som vdsomme deris egen kendjel / Vildfarende Stierner / til huilcke mørckendum: hed er beuaret til euig tid.

14. Es hat aber auch von solchen geweissaget Enoch der sibende von Adam vnd gesprochen: Siehe / der HERR kompt mit vil tausent Heiligen.

Enoch / som vaar den siuende fra Adam / spaad: oc saa om saadanne / oc sagte / See / HERR kommer mer mange tusinde Heiligen.

S. Tuedn.

Kapitolo I.

10. Etto pak teshaz negnagij / tomu se rauhagij: a coj od pftrojenij znagij / yako nima Horada / w tom possiwruu gij.

Eyrzezy Etrorych ntemieta fromoca / a E chore vnieta 3 pryz / rodzenia / tako bydletá merozum / ne / wrych sic psta.

11. Bida gij / nebo gsau na cestu Raynowu odesti / a blu dem Balamowym po lafomst / wj se wplili / a pro sw edporos wánij yako Chore zaphnuli.

Bida tm / abowiem droga Raimowa / sie vdi / y 3 onylos scra zaplasy Etra byt Balam zwiedzon pusalk fl / y pracz wiesiwam Zorego poginst.

12. Etsau natashch Hor dech possiwruu / mezz sebau hodugice bestaudn / sami se bepajauce / gsaue yako Obla: kow bez wody / kersmij wjse sem y tam tolij / a gsau Etror: mowt vradlij nevjicenis / dwakrt mrtw / 3 koten wyw: racnij.

Etsa tako smaz w dwietych biesiadach wafy / gdy zwami vs ywata / okrom boiazni jadnego samt siebie pasac / odloz bez wody Etror pody w arzy / dzewa nles plodne twa Etror martwe y wps korzenione.

13. A yako Wlnobitij bauk luvcho Mofe / roznasagice yako pny swau hanbu / a gsau yako Hwzdy bludn / kersmij mrafota temnostij zachowas na gesti na wly.

Waly okrutne morstie Etror 3y swi wlasne stomory tako pny wyposciata / gwiazdy blafatace sie / Etrorym zactenie ciemnosci na wieliust zachowane.

14. Prorokowal pak y o tesh sedm od Adama / Enoch / Etra: Hlepfigde PAN s swatymi Etsy swymi.

Prorokowal tak o tych Enoch siedm od Adama / mowiac: Oto przybedl Pan z swietymi zaslasy wami.

15. יעבד ד' על כל הון
ויוסדיוהי לכו רשעיהון
על כל עבדא רשעא
הנבשהון על כל מלא קשו
המללו להקבליה חסד
רשעיה :

Per far giudicio contra tutti, e convincer tutti gl'impj de tutte le loro impie opere che impiamente hanno fatto, e dar tutti l'aspre parola che gl'impj peccatori hanno parlata contra di lui.

16. הנוו הלו דרטינו הבכל
ובו רשיו דמחלכו
ברגתא הנבשהון וב
ובימהון ממילא שברנותא
אירא יור מסב פאפא
לותרהו מטול מיהבתא :

Questi sono mormoratori, pieni di querela, che camminano secondo le loro concupiscenze, e la loro bocca parla cose superbi, hauendo in ammirazione le persone per rispetto de l'onore.

17. אנתנו דין חביבי עדו
למלא דמו קדם מ
מתאמרו מו שליה
דמרו ישוע משיחא :

Ma voi diletti, ricordatevi de le parole che io davanti furono dette da gli Apostoli del nostro Signor Iesus Christo.

18. מטא דמרו לכו
דבנמתא תרו ירונו
אנשא דברגתא רשעא
הנבשהון ודלכו :

Como vi dissero che me l'ultimo tempo farebbero de beffatori che camminareb bene secondo le loro impie concupiscenze.

19. הנוו הלו דרשיו
נבשהון אנשא דנבשהון
והתא לא את להו :

Questi son quelli che si separano, sono sensuali, che non hanno Spirito.

20. אנתנו דין חביבי בנו
נבשכו על הימנותא
קדשתא וברותא דקדשה
כלו :

Ma voi diletti, edificando voi stessi sopra la vostra sanctissima fede, e facendo oratione per el Spirito sancto.

15. לעשות משפט על כל
ולחוכה את כל רשעיהם על
כל מעשה רשעתם אשר רשעו
ועל כל הקשות אשר דברו
עלי חטאים רשעים :

A hazer iuyzio contra todos, y a conuencer a todos los impios de entrellos de todas sus malas obras que han hecho infielmente, y de todas las palabras duras, que los peccadores infieles han hablado contra el.

16. אלה הם מלינים מניא
תנואת ההולכים כתאולה נפשותם
סבו דברו בגאות נושא פנים
בצבור השחר :

Estos son murmuradores, querellosos, andando segun sus desseo, y su boca habla cosas superuias, teniendo en admiracion las personas por causa del prouecho.

17. ואתם אהובי וברו דברים
חמדברים מקדם משליח
אדנינו ישוע חמשיח :

Más vosotros amados, tened memoria de las palabras que de antes han sido dichas de los Apostoles de nuestro Seannor Iesus el Christo.

18. אשר אמרו לכם כי בעת
קץ ירו לצים אשר ילכו
במאנה רשעות נפשותם :

Como es dezian, Que en el postrer tiempo aurá burladores, que andarian segun sus malos desseos.

19. אלה הם אשר יתפרדו
מעמנו אנשי נפשותם ורוח
אלהים יור למ :

Estos son los que hazen diuisiones, sensuales, no teniendo el Espirito.

20. ואתם אהובי בנו את
נפשותיכם על אמנותנו הקדשה
והתפללו ברוח הקדש :

Mas vosotros, o amados, edificaos a vosotros mismos sobre vuestra sanctissima fe, orando por Espirito sancto.

15. Ποιησιν κρίσιν ἐφ' πάντων, καὶ ἐλεγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν, περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὃν ἡσέβησαν, ἐπεὶ ἐλπίσιν τῶν ὑπαλαγῶν ὃν ἠλάλησαν καὶ αὐτῶν, ἀμαρτανῶν ἀσεβείας.

Pour donner iugement contre tous, & conuaincre tous les melchans d'eux, de tous leurs actes melchans, qu'ils ont commis inel. hament, & de toutes les rudes paroles que les pecheurs melchans ont proferez contre lui.

16. Οὗτοι εἰσι γογγυσταὶ, μεμψιμοῖροι κατὰ τὰς διδασκαλίας αὐτῶν προδρόμοι, ἐφ' ὅσα αὐτῶν λαλεῖ ὑπερόψια, θυμαλίζοντες πρὸς σωπαὶ φιλείας χάριν.

Ce sont murmurateurs, querelleux, chemins selon leu s conuictes : & leur bouche prononce propos fort enfiés, ayant en admiration les personnes pour leur profit.

17. Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, μνησθε τῶν ρημάτων τῶν προσημύων ὑπο τῶν ἀποστόλων & κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ.

Mais vous bien-aimés, ayez souuenance des paroles qui ont esté au parauant dites par les Apostres de nostre Seigneur Iesus Christ.

18. Ὅτι ἔλεγον ὑμῖν, ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται ὑποκρίται, κατὰ τὰς αὐτῶν διδασκαλίας προδρόμοι τ' ἀσεβείων.

Comment ils vous disoyent qu'il y auroit au dernier tēps des moqueurs, chemins selon leurs conuictes de melchancetés.

19. Οὗτοι εἰσιν οἱ ἀποδιδοῦντες πνεύμα, μὴ ἔχοντες :

Ce sont ceux qui se sepātent eux-mêmes, gens sensuels, n'ayant point l'Esprie.

20. Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, τῇ ἀγαπῇ ἡμῶν πίστις ἐποικοδομουῖτε ἑαυτοὺς, ἐν πνεύματι ἀγίῳ πρὸς εὐχαρίστας.

Mais, vous bien-aimés, vous edifiés vous-mêmes sur votre trellainte foy, & prians par le saint Esprie.

CAP. I.

15. Facere iudicium contra omnes, & arguere omnes impios, de omnibus operibus impietatis eorum quibus impiè egerunt, & de omnibus duris quæ locuti sunt contra eum peccatores impij.

To giue iudgement against all men/ and to rebuke all the wicked among them of all their wicked deeds / which they haue bugodly committed / and of all their cruell speakings / which wicked sinners haue spoken against him.

16. Hi sunt murmuratores querulosi, secundum desideria sua ambulantes, & os eorum loquitur superbiam, mirantes personas quæstus causa.

These are murmurers / complainers / walking after their owne lusts / whose mouths speake proud things / hauing mens persons in admiration / because of a wantage.

17. Vos autem charissimi memores estote, verborum quæ prædicta sunt ab Apostolis Domini nostri Iesu Christi.

But ye beloved / remember the words which were spoken before of the Apostles of our Lord Iesus Christ.

18. Qui dicebant vobis, quoniam in novissimo tempore venient illudores, secundum desideria sua ambulantes in impietatibus.

How that they told you that there should be mockers in the last time / which should walke after their owne bugodly lusts.

19. Hi sunt qui segregant semetipsos, animales, Spiritum non habentes.

These are makers of sects / fleshly / hauing not the Spirit.

20. Vos autem charissimi, superadificantes vosmetipsos sanctissimæ nostræ fidei, in Spiritu sancto, orantes.

But ye beloved / edifie your selues in your most holy faith / praying in the holie Ghost.

S. Judas.

Das I. Capitel.

15. Gerichte zu halten / über alle / vnd zu straffen alle ihre Gottlosen / vmb alle Werck ihres Gottlosen wandels / damit sie Gottlos gewesen sind / vnd vmb alle das harte / das die Gottlosen Sünder wider in geredt haben.

Als holde Dom offuer alle / oc ar straffe alle deris Wgudelige / for alle deris Wgudelige omgengelie gerninger / som de vaare Wgudelige met / oc for all der haarbe / som de Wgudelige Synderer talede mod hannem.

16. Dife murmeln / vnd klagen immerdar / die nach ihren lusten wandeln / vnd ihr mund redt stolze wort / vnd achten das ansehen der Person vmbis nuß willen.

Diffe knurre oc klage stedje / de som vandre effier deris begerning / oc deris mund taler staalte ord / oc de acte Personers ansejse for nyre skyld.

17. Ihr aber / meine lieben / erinnert euch der wort die zuvor gesagt sind von den Aposteln vnsers HERRN Jesu Christi.

Men i / mine elstelige / ender paa de ord / som ere tilforn sagde aff vor HERRN IESU Ihesu Christi Apostle.

18. Da sie euch sageten / daß zu der letzten zeit werden Spötter sein / die nach ihren lusten des Gottlosen wens wandeln.

Der de sagde til eder / at i den sidste tid / skulle vere Bespæetere / som vandre effier deris Wgudelige wens egen begæring.

19. Dife sind die da Kotten machen / fleischliche / die da keinen Geist haben.

Diffe ere de / som gere Parthi / ledelige / de som haffue ingen Aand.

20. Ir aber / meine lieben / erbarwet euch auff ewren allerheiligsten Glauben / durch den Heiligen Geist / vnd betet.

Men i / mine Elstelige / opbygger eder paa eders allerheligste Tro / Formedelst den hellig Aand / oc beder.

S. Judas.

Kapitola I.

15. Aby wydal odsauzentsi proti wsschynem / a trefal wsschey neschlechtem / ze wsslech skutuow neprawostij gegich / kterym neschlechtem cini / ze wsschewdych ketij / kteriz mluwili proti nemu hyschnij / co neschlechtemij.

Aby chynil sad praez w wstyrim / y karal tych ktorzy o. w. e. z nich sa nie pobożni / zacy paki wstyrim ktore nie pobożne / popelnia li / y zawytyli przytem sowa ktore remowili przytyma gesejnacy niepoczni.

16. Tito gsau Neptach za lobnij / podobie swych zadosci chodijce / a vsta gegich mluwij pacyhu / ciijce a chwalyce oso / by pro apst kasny.

Elisa hemracze / naraczace / w roskoch swych chodzacy / y ktorzy vsta nadetie slowa mo / wa / ofobam sie dla pozyciu dzy wulac.

17. Ale wy najmileyszy / pamatujcie na slowa ktera gsau nam prawena od Apostolow P A N A naszego Gsnu Krysta.

Ale wy namileyszy / pametajcie na slowa ktore sa przytym po / wiedzane od A. ostolow Pana nas /zego Iesu Krysta.

18. Kteriz gsau pzedpowedyli nam / ze w poslednich dnech przyjdau posmiwati / wosle zadosci swych chodijce w bezboznosti.

I wam powiedzieli / ze ezasi o / staczynego naslana po smierci / ktorzy w niepobożnych roskoch swych chodzie beda.

19. Ale gsau kteriz se oddeli / lugi / a gsau cielestni / Duchu swatemu nemagijce.

Elisa ktorzy sie samt oblaezaj / iaj cielesni / duchami mialacy.

20. Ale wy najmileyszy / wzdławajcie sami sebe na swate wisse swie / w Duchu swatym modlijcie se.

I wy namilgy budujcie sami siebie na nas wistey wierz waf / przy / przez Duchu swatego mod / lac sie.

21 וְנִצְרָה נִפְשֵׁיכֶם בְּאַהֲבַת
הָאֱלֹהִים וְקָנוּ לָרוּחַ הַקֹּדֶשׁ
יֵשׁוּעַ מִשִּׁיחָא בְּחַיֵּי
הַלְעָלָה :

*Confermate voi medefini ne l'amor
di Dio, aspettando la misericordia del no-
stro Signor IESV Christo, à vita eterna.*

22 וְפָרְשׁוּ בִּינְיָהוּן
הַתְּתַרְחֲמוּן עֲלֵיהוֹן :

*E d'alcuni habbiate compassione,
havendo discretione.*

23 וְלֹאֵהוּן הַפְּדִיחָה לְתַחֲוֹן
וְהַתְּשִׁיבֵהוּן לְהוֹן מִן גִּוְרָה
וְהַתְּשִׁיבֵהוּן לְכַוְנֵינָהּ דְּמִ
הַמְּתַכְתֵּם מִן פְּסָרָה :

*Et altri saluaten per timore, arre-
bando per odio au-
cor la vesta che è contaminata da la car-
ne.*

24 וְלֹאֵהוּן הַמְּשִׁיחָה
לְמִטְרוּתָהוֹן הַתְּאֲרָתָה
הַבִּיטָה תְּהִיבָה לְכֹחַ
וְלְמִקְדָּמוֹ קָדָם שׁוּבְחָה
הַתְּלִיָּה הַלֵּא טוֹלָשָׁה וְדִלָּה
מִוֶּס לְגִיחֵהוּ (בְּגִלְגִּיָּה הַמִּוֶּס)
יֵשׁוּעַ מִשִּׁיחָה :

*Ora à celui che si può confermar sen-
za peccato, e ferui si in nel conspetto de
la sua maestà irreprehensibile, con allegrez-
za, (per la venuta de nostro Signore IESV
Dio IESV Christo.*

25 הַחַיִּים הַחַיִּים בִּלְחֻדָּה
בְּלִחְוָה לְאֱלֹהֵי וּמִתְּנֵהוּ
(בְּיָד יֵשׁוּעַ מִשִּׁיחָה מִוֶּס)
שׁוּבְחָה רַבּוּתָה חֵילָה
וְשׁוֹלָטָה (קָדָם כָּל עָלָם)
וְהַשָּׂה וְלִכְלֵ עֲלֵמֵהוּ אֲמֵן :

*Cioè al solo sapiente Iddio Saluador
nostro sia gloria e magnificencia, imperio
e potestà, (per IESV Christo nostro Signo-
re in ogni secolo, Amen.*

חֲסִלַת אֲגֻרָתָה
דִּיהוּדָה :

21 וְנִצְרָה אֶת־נִפְשֵׁיכֶם בְּאַהֲבַת
אֱלֹהִים וְקָנוּ אֶת־תְּהִלַּת אֲדֹנֵינוּ
יֵשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ לְחַיֵּי עוֹלָם :

*Conferua os à vosotros mismos en el amor
de Dios, esperando la misericordia de nuestro
Sennor Iesus el Christo, para vida eterna.*

22 וְהָכִירוּ בִּין־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
הִתְחַוְּנוּ :

*Y recebid à los vnos en piedad, discernien-
do:*

23 וְבִין־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּידָה
הוֹשִׁיעוּ וּמַלְשָׁה תְּגִדּוּ וְשִׁנְאוּ אֶת־
כְּתוּבָה אֲשֶׁר בָּהּ מוֹס הַבָּשָׂר :

*Y hazed saluos à los otros por temor, arre-
bantandolos del fuego mas con esto aborrecien-
do aun hasta la ropa que es contaminada de tocamien-
to de carne.*

24 וְלֹאֵהוּן אֲשֶׁר יָכֹל לְנִצֵּר אֶתְכֶם
בְּלִי נֶגֶה וְלֹאֵהוּן מִיִּדְכֶם לְפָנָיו
כְּבוֹדוֹ תְּמִימִים בְּלִי־מוֹס
בְּעֲלִיצוֹת (בְּבִיחָה אֲדֹנֵינוּ יֵשׁוּעַ
הַמְּשִׁיחַ) :

*Aquel pues que es poderoso de guardarhos
sin peccado, y de lleuarhos delante de su gloria
irreprehensibles, con alegria (en la veinda del
nuestro Sennor Iesus el Christo.*

25 אֲשֶׁר לְבָדוֹ חֲכָם לְאֱלֹהֵינוּ
וְלִמּוֹשִׁיעֵנוּ (בְּיֵשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ
אֲדֹנֵינוּ) כְּבוֹד גְּדֻלָּה כַּח וְכְבוֹרָה
(מִקְדָּמָה כָּל־עוֹלָם) וְעִתָּה
וְלִכְלֵ־עוֹלָמִים אֲמֵן :

*Dios solo sabio, nuestro Saluador, (en Iesus
el Christo nuestro Sennor) sea gloria y magni-
ficencia, imperio y potencia, (antes todos se-
clos) agora, y en todos siglos, Amen.*

חֲסִלַת אֲגֻרָתָה
דִּיהוּדָה :

21. 'Εαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ ἑξ ἑαυτῶν
συντηροῦν, περιτελλόμενοι τῇ ἐλεήσει τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, εἰς ζωὴν
αἰώνιον.

*Contregardez vous les uns les autres
en la dilection de Dieu, attendant la
misericorde de nostre Seigneur Iesus
Christ à vieeternelle:*

22. Καὶ οὗς μὲν ἐλεῖτε διακρι-
νομένοι.

*Et ayez pitié des uns, en usant de
discrétion:*

23. Οὗς γὰρ ἐν φόβῳ σώζετε, ὡς οὐκ
πρὸς ἀρπαζόντες, μισθώτες ἔστε τοῦ
κόσμου τῆς σαρκὸς καταλωμένων χρι-
στῶν.

*Ersauuez les autres par frayeur,
comme les arrachans hors du feu, bail-
lās mesme la robe tachée par la chair.*

24. Τῷ γὰρ δυναμῶντος φυλάξαι
αὐτοὺς ἀπὸ πειρασμῶν, καὶ ἵνα κατανο-
στον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους, ἐν
ἀγαλλίᾳ, (εἰς τὴν παρουσίαν ἰησοῦ
χριστοῦ κυρίου ἡμῶν.)

*Or à celui qui vous peut garder sans
chopper, & vous presenter deuant sa
gloire irreprehensible, avec biesse: (en la
venue de nostre Seigneur Iesus Christ.)*

25. Μένει σφῶν ἑξ ὅσων πάντων ἡμῶν
(ἐλεῖ ἡμεῖς χριστοῦ ἡμῶν.)
δόξα καὶ μεγαλῶσύνῃ, καὶ ἀτῶν καὶ
ἐξουσίᾳ, (πρὸς πάντας αἰῶνας) ἀμήν,
καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.
ἀμήν.

*A Dieu, seul sage & nostre Seigneur
soit gloire & magnificence, force &
puissance, (par nostre Sauueur IESVS
Christ deuant les siecles,) maintenant
& à tout iamais, Amen.*

Τ Ε Λ Ο Σ.

CAP. I.

21. Vosmetipsos in dilectione Dei servate, expectantes misericordiam Domini nostri Iesu Christi in vitam æternam.

And keepe your selves in the love of God, looking for the mercy of our Lord Iesus Christ unto eternall life.

22. Echis quidem (*miseremini*) diiudicantes.

And have compassion off some / in putting difference.

23. Illos verò (*in timore*) salvate, de igne rapientes: o-dientes & eam quæ carnalis est, maculatam tunicam.

And other save with feare / pulling them out of the fire / and have eum the garment spotted by the flesh.

24. Et autem qui potens est vos conservare sine peccato, & constituere ante cò-spectum gloriæ suæ immaculatos in exultatione in adventu Domini nostri Iesu Christi.

Now unto him that is able to keepe you, that ye fall not / and to present you faultlesse before the presence of his glory with lône (in the coming of our Lord Iesus Christ.)

25. Soli (*Sapienti*) Deo Salvatori nostro per Iesum Christum Dominum nostrum gloria, & magnificentia, imperium & potestas ante omne seculum, & nunc & in omnia secula seculorum, Amen.

That is / to God onely wise / our Saviour (by our Lord Iesus Christ) be glory / and maiestie / and dominion / and power / (for ever) both now / and ever / Amen.

F I N I S.

S. Judas.

Das I. Capitel.

21. Vnd behaltet euch in der Liebe Gottes / vnd wartet auff die Barmherzigkeit vnseres HERRN Jesu Christi / zum ewigen Leben.

De beuaret edert Guds kærlighed / oc varer paa vor HERRN IESU Christi barmherzigbed / til der ewige Liff.

22. Vnd haltet disen vnterscheid / daß jr euch etlicher erbarmet.

De holdet denne skilmyffe / at i forbarmer eder offuer nogle.

23. Etliche aber mit forcht selig machet / vnd rucket sie auß dem Feuer / vnd hasset den besleckten Rock des fleisches.

De gæter nogle saligem / i fryer / oc rycker dem aff Ilden / oc hader Rodens besmitte Riortel.

24. Dem aber / der euch kan behüten ohn schuld / vnd stellen für das Angesicht seiner Herrlichkeit / vnsträflich mit freuden. (Inn der Zukunfft vnseres HERRN Jesu Christi.)

Men den / som kand beuare eder vden brost / oc stæde eder saar sin herligheds Ansiet / i straffelgemer glæde (i tilkommeelse vor HERRN IESU Christi.)

25. Dem Gott / der allein weise ist / vnserm Heiland (durch Iesum Christum vnsern HERRN) sey Ehre vnd Majestæt / vnd gewalt vnd macht (vor alle ewigkeit) nun vnd zu aller ewigkeit / Amen.

Den Gud som er alene viss / vor Frelsere (forme-delt vor HERRN IESU Christi) vere ære oc Majestæt / oc Vold oc Mægt (for al ewighed) nu / oc til al ewighed / Amen.

Ende der Epistel S. Judas.

S. Zuodny.

Kapitola I.

21. Sami sebete w milowǎnšij Božijm chowayte / čekagijce Mlilofrdenslwiš PANA našeho Gezu Krysfa k wěčnĕmu žiwotu.

Jedni druzi w milost Božej zachowajete / ocieľ wāac mlio-šrdžia Pāna našeho Jezu Kry-šfa / ku žywotowi wěcznemu.

22. A tyto odsauzete trestec-ty.

A lednych z rosdokiem litay-cie.

23. Aglŕm pomāhayte / o-chnĕ ge wpytahujete. K nĕtce-rym paľ litošti okazujete Bōž-nyj Božij / magijce w nenāw-ši to posskwrnĕnĕ / kerĕ gŕš-tili sŕnĕ obcowānšij.

Iduglĕ zachowajete w bo-žijaz / wpywāac iez pľomientā / mātac w nienaw-šci / i ušata o-čialā poľalāna.

24. Tomu paľ sterš mocen gŕš zachowati wāo biž hŕš-ču / a posskwrnĕnĕ nĕ pľco obližegem Stāw-šij w wěčnĕm / w pŕšijšij Pā-na našeho Gezu Krysfa.

Przytym temu ktery was mo-že zachować wolno od grzechu / y stāwić przed oblicznoścā chwyt-łwoŕy nĕ nāgawone z rādećcia / āž do pŕyščia Pānšiego Jezu Kryšfa.

25. Samĕmu Božu Spa-šielĕ našemu Krze Bōžijšej Krysfa PANA našeho / Stā-wa / welebnost a Čyľakšwĕj / y Moce pŕedewšsemĕ wĕkš / nĕ-nyj y po wšecnĕm wĕkš wĕ-kuw / Amen.

To testĕ samemu madromu Bo-žu zbāwĕcielowi našemu (pŕyš Jezuš Krysfa Pāna našeho) chwālā y wĕlebnost y žwĕrč-nost / y moc / (pŕed wšĕkĕm wĕ-ki) y rĕkay y nāwšyřkĕ wĕkĕ / Amen.

Stonāwā se Kanonyla Cwa-řho Jhdy.

